

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 เป็นหลักสูตรสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี มีความมุ่งหมายเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการด้าน ร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัยตามความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเห็นได้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และหลักสูตรก่อนประถมศึกษาหรือหลักสูตรปฐมวัย มีความมุ่งหมายสอดคล้องกัน คือ เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้ง 4 ด้าน โดยมุ่งหวังให้เด็กเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในการดำรงชีวิตนั่นเอง

เด็กปฐมวัย เริ่มตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีนั้น เด็กจะรับรู้ภาษาและพูดจากการได้ยินเด็กสามารถฟังเข้าใจในสิ่งที่ได้ยินก่อนที่จะพูดได้ ทักษะในการฟัง รับรู้และเข้าใจคำพูดของเด็กเกิดก่อนทักษะในการพูดสื่อสารภาษา พัฒนาการทางภาษาและคำพูดจึงเริ่มจากการพัฒนาด้านการฟัง โดยการรับรู้ผ่านประสาทหูส่งไปยังสมอง เพื่อแปลความหมายให้เข้าใจคำพูดนั้น ได้แล้วเด็กจึงเริ่มพูดได้ในภายหลัง (รักลูก. 2534 : 1) ทั้งนี้เด็กจะเรียนภาษาและการพูดจากการมีปฏิสัมพันธ์กับแม่บุคคลรอบข้างสิ่งแวดล้อมที่มีการใช้ภาษา และการพูดในการสื่อสารความหมาย (รจนา ทานนท์. 2537 : 17) การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ตั้งอยู่บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคมและสติปัญญา เพื่อให้เด็กแต่ละคนได้มีพัฒนาการเต็มตามศักยภาพภายใต้บริบท สังคม วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณภาพต่อตนเองและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 5) ทั้งนี้เพื่อเป็นการเตรียมพัฒนาการให้แก่เด็กในการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาโดยที่หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยได้กำหนดไว้เป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ 12 ประการ ได้แก่ การมีสุขภาพกายและจิตที่ดี มีความสุข มีกล้ามเนื้อใหญ่-เล็กที่แข็งแรง สามารถใช้ได้อย่างประสานสัมพันธ์กัน มีคุณธรรม จริยธรรมมีความชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว สามารถช่วยเหลือตนเองได้ มีความรักธรรมชาติสิ่งแวดล้อม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขเหมาะสมกับวัยและมีทักษะในการแสวงหาความรู้ (กรมวิชาการ. 2546 : 31)

เด็กในวัยนี้เป็นช่วงอายุที่มีความสำคัญถือว่าเป็นวัยทองของชีวิต จะเริ่มเรียนรู้ประสบการณ์ โลกกว้างและมีพัฒนาการบุคลิกภาพ โดยเฉพาะ สติปัญญา ค่านิยม เจตคติ จริยธรรมและสิ่งต่าง ๆ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาในระยะต่อไป เด็กในวัยนี้จึงต้องได้รับการเตรียมความพร้อมซึ่งถือว่าเป็นขั้นพัฒนาการที่พัฒนาถึงระดับหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างรวดเร็วและง่ายต่อการเรียนรู้โดยที่วุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านซึ่งจะเป็นพื้นฐานให้เขาก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ การเตรียมความพร้อมต้องเตรียมทุก ๆ ด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เด็กที่ไม่มีความสนใจที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อาจจะเป็นเพราะไม่สนใจในสิ่งนั้นหรือรู้สึกไม่สบายในการที่จะทำหรือเรียนรู้ แสดงว่ายังขาดทักษะบางอย่างในการเรียนรู้ต่อไปซึ่งเราเรียกว่า เด็กยังไม่พร้อมที่จะเรียน ดังนั้นการเตรียมความพร้อมจึงมีความจำเป็นมาก เด็กที่มีความพร้อมในการที่จะเรียนรู้ในสิ่งใหม่ให้กว้างขึ้นลึกซึ้ง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และการเรียนรู้ที่เคยมีมาก่อน การเรียนรู้หรือประสบการณ์ที่เด็กได้รับมาก่อนนั้นจะมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ใหม่เป็นอย่างมาก ถ้ามีพื้นฐานหรือความคิดดีมาก่อนเมื่อเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาแล้วก็พร้อมที่จะเรียนรู้ต่อสิ่งใหม่ๆ ได้ เด็กบางคนมีความพร้อมและพื้นฐานที่ไม่ดีอาจจะไม่พร้อมที่จะเรียน ฉะนั้นครูในระดับปฐมวัยหรือก่อนประถมศึกษาควรจัดประสบการณ์และมีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก และถ้าหากเริ่มต้นผิดให้เด็กเรียนหรือทำงาน โดยที่เขาจะเกรงว่าทำอะไรไม่ถูกทำไม่ได้ และทำให้เกิดปมด้อยแก่ตัวเด็กได้ ในที่สุด เด็กบางคนพยายามกลบเกลื่อนปมด้อยของตนเองไปในทางที่ผิดซึ่งทำให้กลายเป็นการสร้างปัญหาให้กับสังคมได้ (วราภรณ์ รักรวิชัย, 2540 : 53 - 56)

พัฒนาการทางภาษาของเด็กเริ่มต้นมาตั้งแต่ เด็กได้รับการกระตุ้น โดยตรงจากการฟังเพลง กล่อมเด็ก การได้ยินเสียงแห่งกล่อมให้นอนเปล ทำให้เด็กมีความคุ้นเคยกับบทกลอนและคำคล้องจองมาตั้งแต่แรกเกิด เด็กเริ่มเรียนรู้และมีทักษะการฟังจากเพลงกล่อมเด็กที่แม่หรือยายกล่อมให้นอนหลับก่อนที่จะเรียนรู้และมีทักษะการพูดในกาลเวลาต่อมาบทแห่งกล่อม (Raraby) และบทกลอนกล่อมเด็ก (Nursery Rhymes) เป็นบทกลอนที่หลังไหลมาจากอารมณ์ โดยไม่ได้คิดตกแต่งให้มีความประณีตแต่อย่างใด เป็นการผูกคำให้สัมผัสคล้องจองกันไปเรื่อย ๆ ไม่มีลักษณะบังคับให้ลึกซึ้งซับซ้อน นึกถึงสิ่งใดก็ว่าไปตามใจชอบ บทกลอนกล่อมเด็กมีในทุกชาติทุกภาษา สำหรับในประเทศไทยของเรานั้นเป็นชาติที่มีขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่สั่งามประกอบกับภาษาไทยมีเสียงดนตรีและคนไทยมีนิสัยเจ้าบทเจ้ากลอนรักสนุกจึงมีเพลงกล่อมเด็กมาตั้งแต่สมัยโบราณ ซึ่งจากการศึกษาพัฒนาการทางภาษาของไวโกตสกี (Vygotsky) นั้นสอดคล้องกับความเหมาะสมของการนำเพลงกล่อมเด็ก บทกลอนและคำคล้องจองไปใช้ตามวัยของเด็ก กล่าวคือ ระยะตั้งแต่แรกเกิดถึง 2 ปี มีลักษณะการพูดที่ไม่ใช้สติปัญญาเด็กจะเปล่งเสียงซึ่งแสดงอารมณ์ เช่น ร้องด้วยความเจ็บปวดหรือ

ความคับข้องใจหรือทำเสียใจด้วยความพอใจ โดยให้เด็กได้ไปโรงเรียน เด็กก็จะเรียนรู้และพัฒนาทักษะการพูดและรู้จักคำศัพท์ จึงให้เด็กได้ฝึกทักษะการพูดบทกลอนและคำคล้องจองต่างๆ ประกอบการเรียน (จุฬา สุขใจ. 2545 : 2 ; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์. 2529 : 314)

เด็กปฐมวัยแต่ละคนมีทักษะพูดที่แตกต่างกัน เด็กบางคนพูดได้เร็ว และเด็กบางคนพูดช้ามากกว่าผิดปกติ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ ด้าน เด็กส่วนหนึ่งมีปัญหาในด้านการพูด พูดได้ช้าไม่เป็นไปตามอายุ ไม่เข้าใจคำพูดของคนอื่น ทำให้ตอบสนองต่อคำพูดของผู้อื่นไม่ถูก พูดคำที่มีความหมายได้ช้ากว่าเด็กอื่นซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน หรือพูดได้ก็ไม่สามารถเล่าเรื่องได้ต่อเนื่องกันได้ และรู้จักคำศัพท์อยู่ในวงจำกัด สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหานี้ขึ้นคือสภาพของเศรษฐกิจสังคมในปัจจุบันนี้ที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้ขนาดครอบครัวเล็กลงกลายเป็นครอบครัวเดี่ยวที่มี พ่อ แม่ ลูก สมาชิกในครอบครัวจะเหงาไม่มีญาติ (จุฬา สุขใจ. 2545 : 3 ; อ้างอิงมาจาก กัลยา ต้นติผลาชีวะ. 2542 : 122) ที่เป็นปู่ ย่า ตา ยาย คอยดูแลอบรมสั่งสอนและพูดคุยกับเด็กเหมือนสมัยก่อน พ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ลูกต้องอยู่กับพี่เลี้ยงหรือ สถานรับเลี้ยงเด็กแทน ทำให้เด็กขาดความอบอุ่น และความใกล้ชิดกับพ่อแม่เด็กพูดได้แล้วก็ไม่มีโอกาสได้พูดกับพ่อแม่มากนักจึงทำให้เด็กปฐมวัยเหล่านี้มีปัญหาในการพูดมากยิ่งขึ้น

จากการสำรวจเกี่ยวกับการพูดปรากฏว่า คนไทยจำนวนมากมีนิสัยไม่ชอบการท่องจำเท่าที่ควร ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีความชอบท่องจำมาตั้งแต่เริ่มศึกษา หรืออาจเกิดจากสาเหตุอื่นประกอบกัน ดังนั้น บิดา มารดา ครู ผู้ปกครองควรรหาทางส่งเสริมให้เด็กในปกครองรักและสนใจการท่องจำ เพื่อให้ได้มีนิสัยรักการท่องจำเมื่อเติบโตขึ้น บุคคลที่จะทำหน้าที่นี้ได้ดีที่สุคคือครู เพราะครูเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กในวัยเล่าเรียนมากที่สุด (ณรงค์ ทองปาน. 2526 : 5)

จากการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในระดับปฐมวัย พบว่านักเรียนมีพัฒนาการทักษะการพูดอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด มีสาเหตุมาจาก เด็กพูดไม่คล่อง พูดไม่ชัดเจน ไม่กล้าแสดงออก ขาดความมั่นใจ โรงเรียนขาดสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ เด็กไม่ได้รับการฝึกทักษะการพูดอย่างต่อเนื่องและครูผู้สอนขาดความรู้ ความเข้าใจในการเตรียมทักษะ เบื้องต้น

สำหรับกิจกรรม ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการพูดให้กับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องคำคล้องจอง การเล่านิทาน การเล่นบทบาทสมมติ การสนทนา อภิปราย (วารกรณ์ รักรวิชัย. 2533 : 83-87) รวมทั้งการทำงานศิลปะสร้างสรรค์ และการเล่นเกม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนาซักถามและแสดงความคิดเห็น (กรมวิชาการ. 2540 : 37) การจัดกิจกรรมต้องอยู่ในรูปบูรณาการเพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรงเกิดการเรียนรู้ได้พัฒนาครบทุกด้านและกิจกรรมที่ครูควรจัดให้เด็ก 3-6 ปี ควรเป็นกิจกรรมที่ให้เด็กได้แสดงออกทางด้านภาษามากที่สุด เพื่อจะช่วยให้

สร้างคุณลักษณะส่วนตัวของเด็กและส่งเสริมความเข้าใจและความรู้สึกของผู้อื่นตลอดจนพื้นฐานของความซาบซึ้งในวรรณกรรม เช่น ท่องคำคล้องจอง บทกล่อมเด็ก บทร้อยกรอง ที่เน้นเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกของเด็ก (हररररर नीलरररर. 2535 : 8)

เนื่องจากการประพันธ์หรือคำคล้องจองเป็นรูปแบบของจังหวะ ที่ทำให้เด็กเกิดความเพลิดเพลินและเพื่อพัฒนาทักษะการพูด โดยการพูดซ้ำคำที่อาจออกเสียงยากในตอนแรก ๆ การให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการจำจะช่วยพัฒนาการจัดลำดับความคิดได้ ครูจึงเลือกคำประพันธ์ที่ครอบคลุมข้อเท็จจริง และประสบการณ์ทุกด้านเพื่อให้เด็กได้รู้จักจังหวะของภาษาที่มีความไพเราะและงดงาม (สุนทร โคตรบรรเทา. 2533 : 72) การพูดคำคล้องจองหมายถึง การท่องจำคำประพันธ์ต่าง ๆ อาจเป็น โคลง กลอน กาพย์ เป็นต้น ซึ่งใช้ได้ง่าย ๆ ไม่ยากนักเหมาะสำหรับวัยของเด็ก มีเนื้อหาสาระง่าย ๆ เด็ก ๆ ท่องแล้วเกิดความสนุกสนาน (พัฒนา ชัชพงษ์. 2535 : 8)

แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ เป็นสื่อที่ส่งเสริมการเรียนรู้และฝึกทักษะการพูด ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้โดยมีครูเป็นผู้พาฝึกท่องเป็นคำ หรือเล่าเรื่องตามภาพที่เห็น เด็กในวัยนี้ไม่สามารถอ่านหนังสือได้แต่สามารถดูภาพ และฟังเรื่องราวได้ มีความสนใจในตัวเองและเด็กในวัยเดียวกันชอบฟังคำพูดที่คล้องจอง เด็กในวัยนี้อาจพูดเป็นคำ ๆ และเริ่มจำคำใหม่ ๆ ชอบดูสื่อ โดยเฉพาะทีวี ฯลฯ แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพเป็นแบบฝึกที่เป็นเนื้อหาและมีเนื้อเรื่องประกอบด้วยรูปภาพที่ดึงดูดความสนใจ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับเนื้อหาและทักษะการพูด เด็กพูดคล่องชัดเจนและกล้าแสดงออก เพื่อฝึกความจำ เพื่อให้เด็กเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน และสนใจ ทำให้ผู้เรียนมีความต้องการที่จะเรียนมากขึ้น โดยไม่รู้สึกลำบากหน่าย เพื่อฝึกระเบียบวินัยและพร้อมที่จะปฏิบัติกิจกรรมต่อไป เพื่อฝึกการเคลื่อนไหวเป็นจังหวะคำคล้องจอง และเพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 68-71) ผู้วิจัยพบปัญหาเด็กปฐมวัย ยังขาดทักษะการพูด พูดไม่คล่อง พูดไม่ชัดเจน ไม่มีความเชื่อมั่น ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออกจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทักษะการพูด โดยใช้แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่สามารถสัมพันธ์กับหน่วยการเรียนรู้พัฒนาทั้งภาษา สติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์-จิตใจ และเป็นวิธีการที่จะเบี่ยงเบนความสนใจของเด็กได้ อีกทั้งยังฝึกระเบียบวินัย ความอดทน ความพยายามให้เด็กอีกด้วย เป็นแนวทางให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยนำไปจัดประสบการณ์ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาทักษะการพูดสำหรับเด็กปฐมวัย อีกทั้งเป็นการฝึกให้เด็กมีนิสัยรักการท่องจำ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาต่อไป

จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่ทำการสอนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มาเป็นเวลา 15 ปี ทำให้ทราบว่าทักษะการพูดของเด็กซึ่งเป็นเรื่องหนึ่งในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ที่มีปัญหาสำหรับนักเรียน โรงเรียนบ้านเปล่งโนนกระยอม คือเด็กพูดไม่คล่อง พูดไม่ชัด ไม่กล้าแสดงออก จึงสนใจที่จะสร้างสื่อการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสามารถนำมาแก้ปัญหาเพื่อให้เด็กมีทักษะการพูดดีขึ้นผู้วิจัยจึงสร้างแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว และคาดว่าแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพจะสามารถทำให้นักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเปล่งโนนกระยอม สนุกกับการเรียนและมีทักษะการพูดสูงกว่าก่อนเรียน และเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย โดยใช้แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพที่มีประสิทธิภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การเรียนพูดด้วยแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพจะทำให้พัฒนาการทางการพูดของเด็กดีขึ้นหรือไม่

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อสร้างแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีคุณภาพ
2. เพื่อหาดัชนีประสิทธิผลของการใช้แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพในการเตรียมความพร้อมด้านทักษะการพูด
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพก่อนเรียนกับหลังเรียน
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพที่สร้างขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการพูดของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นนักเรียนอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเปล่ง โนนกระยอม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 18 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผู้วิจัยรับผิดชอบการสอนอยู่แล้ว

2. เนื้อหา

แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 10 เล่ม ได้แก่

- เล่ม 1 โรงเรียนของเรา
- เล่ม 2 บ้านที่น่าอยู่
- เล่ม 3 ครอบครัวของฉัน
- เล่ม 4 ปลอดภัยไว้ก่อน
- เล่ม 5 หนูเป็นเด็กไทย
- เล่ม 6 ฝนมาฟ้าจำ
- เล่ม 7 วันแม่
- เล่ม 8 ผัก ผลไม้
- เล่ม 9 กินดีมีสุข
- เล่ม 10 ต้นไม้ให้ประโยชน์

3. ตัวแปร ที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ที่ทักษะการพูดโดยใช้แบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ทักษะการพูดของนักเรียน

3.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ

4. สถานที่ ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ โรงเรียนบ้านเปล่ง โนนกระยอม อำเภอยางสีสุราช จังหวัดมหาสารคาม

5. ระยะเวลา ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการใน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยทดลองสัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 30 นาที จำนวน 10 สัปดาห์

นิยามศัพท์เฉพาะ

แบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ หมายถึง สื่อที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนใช้ฝึกท่องประกอบภาพและจัดประสบการณ์ เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียนมีทั้งหมด จำนวน 10 เล่ม ดังปรากฏในเนื้อหา ข้อ 2

คุณภาพแบบฝึกหัดท่องจำ หมายถึง แบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นได้รับการตรวจและประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป

นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาย นักเรียนหญิง อายุ 4-5 ปี กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านแปลงโนนกระยอม อำเภอขามเฒ่า จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จำนวน 18 คน เป็นชาย 12 คน และหญิง 6 คน

แผนการจัดประสบการณ์ หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมโดยยึดแนวการจัดประสบการณ์หรือหลักสูตรให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การใช้สื่อและการประเมินผล เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยมีได้มุ่งจะอ่านออกเขียนได้ เช่น ในระดับประถมศึกษา แต่เป็นการปูพื้นฐานให้โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กเป็นหลักและเนื่องจากเด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ตรง ฉะนั้นการจัดประสบการณ์ตรงที่ดีควรให้เด็กได้มีการลงมือทำด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 3)

คำคล้องจอง หมายถึง คำประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โคลง กาพย์ กลอน ซึ่งใช้ถ้อยคำเนื้อหาสาระง่าย ๆ เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เพื่อเด็กได้ท่องประกอบท่าทาง จังหวะ หรือประกอบการเล่นกับนิ้วมือแล้วเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมีการท่องซ้ำ ๆ เพื่อเกิดความจำและพัฒนาทักษะการพูด

ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าที่แสดงความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพ

ทักษะการพูด หมายถึง การแสดงออกทางคำพูด เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นรับรู้และเข้าใจได้ โดยมีเกณฑ์ประเมิน ดังนี้ ถ้าพูดได้แต่ต้องคอยกระตุ้น จะได้ 1 คะแนน ถ้าพูดได้เมื่อชี้หน้าจะได้ 2 คะแนน และถ้าพูดได้เองถูกต้องจะได้ 3 คะแนน

ความพึงพอใจ หมายถึง ความชอบหรือไม่ชอบของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่มีต่อแบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพที่พัฒนาขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. โรงเรียนมีแบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อฝึกทักษะการพูดที่มีคุณภาพนำไปใช้ในการจัดประสบการณ์ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ได้
2. เป็นแนวทางให้คณะครูในโรงเรียนสามารถนำแบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพไปพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาแบบฝึกหัดท่องจำคำคล้องจองประกอบภาพในระดับชั้นอื่น ๆ
ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY